

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Hieronymi comm. in Esaiam lib. VI-XIII - Cod. Aug. perg.
72**

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Liber X

[urn:nbn:de:bsz:31-1558](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1558)

caelum nouum & terram nouam. Et transierit habitus mundi huius: ut luna
 & sol laboris & cursus sui praemia consequantur. Etenim septem & octo creetur
 reuelatione filiorum dei praestolatur: quia & ipse creatur liberabitur a ser-
 uitate corruptionis: in liberatorem gloriae filiorum dei; licet ea quidem orga-
 na lucis intelligentes insensibilia esse contendunt. Luna ergo solis ful-
 gorem accipiet; nec mirum hoc delectissimo sentire elemento: cui principa-
 tur noctis est creditur: cum de se quoque scriptum sit: fulgebant iusti
 quasi sol: & sol septuaginta lumen accipiet: sicut fuit lux septem dierum: quan-
 do ab initio creatus est mundus: quamquam septem dies: septuaginta
 non transulerunt: quoniam dominus creauerit uultus populi sui: siue scruauerit
 contritionem populi sui: quod implebitur illud quod scriptum est: Fugiet do-
 lor & ineror & gemitus: quoniam subintrante plenitudine gentium:
 seclaus fuerit omnis terra: cum certe quoniam ultio eorum uenerit: quorum sub
 coelorum clauentur animae: Usque quoniam uoluerit scruuinem nostrum:
 De his qui habitant in terra: Et hoc considero: quod non dixerit: quoniam
 scruauerit contritionem populi sui: siue iacob: sed absolute populi sui: ut
 omnes deo significati seruiantes: quidem locum istum: & omnia quae in hoc
 re promissionum ceptulo continentur: ad celestem referunt hie-
 rusalem: & ad reuersionem populi eius: quoniam implebitur illud quod scrip-
 tum est: caelum & terra pertransibunt: aliohelis tempore: & ipsam
 dicunt esse: De quo supra scriptum est: Erunt oculi tui uidentes prae-
 ceptorem tuum: & uires tuae cadent uerbum post erigunt monentis: Tunc de
 montibus & collibus iaxetis scabulorum et arum: & scruuini caream sabu-
 lum laedit: riuos fluere: & de arborum foliis stillare mellis purissimae:
 quae qui accipiant: mille quoque annorum scabulam: & terrenum
 scruuorum impium: iudicio errore suscipiant: non intellegentes
 apocalypsin iohannis: in superficie littere: medullata ecclesiae
 secretis contexere;

Intelligibilia

dem
 ps 10
 1000
 mille
 annorum
 quae
 uires
 dantur
 decipiant

DECIMUS LIBER qui est uulgo habemus in uoluntatibus uoluntatibus
 & undecimo minor: erit numero: uersum non sensum magni-
 tudine: sequitur enim eum: seu uacherib: ad querentes ethere
 chae regis: quae nunc cum praecedentibus poterit: propter
 inordinatam uoluminis longitudinem: & diuidi propter gestorum con-
 tinentiam: itaque ut uoluerit uisus christi eustochium: et ut in comu-

t. enormem

pleccant. sic & superiores contedictici. & hunc ac reliquos fixps conu
 ent dictebo libros. ut prophetias sibi copulem. n& ecce inter se lae cere
 ced que discer. ^{fine & lat. rurs.} pncipium, audio praeter ea scorpia
 matum animal & uene natum. super sponsonem quonda comentico limer
 in dcm helcm proph&ccm. nescio quid mufitcre. immo ferire conari in suo
 opere morturam. cuius nenuae & lazubres cortilaense. n& dū mihipro
 ditae sunt. et idcirco dilectere sponso; in cogis que oboediendū tibi est.
 & scō ad que eruditissimo uiro fructu tuo pcom mcccchio quinsce ticcbili
 studiome perlitteros cogit. & pl& o isaia transire ad hie zechiel. cū
 ego & ab&ccis & corporis inbecillitate conf&ctus. notccorum que
 penance. qui me possent suis ministeris adiuuare. in eodem cedhucla
 to hesitem. & uix pcor tem iscciae medicom. in hoc uolumine finiturū
 esse me credom. quod sic te orcont. compleuero. ar npiendcc erunt
 & reliqua. quae aqua to decimo hezechiae regis anno. habebunt inuū;
Ecce uenendū uenit de longe. ardens furor eius. & gressus cedpor
 11 tendū. labice eius repl&ccsunt indignatione. & linguae eius quacsi iz
 11 nis. deuorans. sp̄ eius uel ut tarrens in uandens usque cedmediū colli.
 11 ad per dēndcc gentes pronihili. & frenum errore faciens. quod eret
 11 in maxillis. popalorum. cōrticū erit uobis sicut nox sc̄ificote sollemni
 11 tccis. & la&ccia cordis sicut qui pergit. cū tibia. ut intr& in montē dñi
 11 cedfor tē. s̄t. septuaginta. Ecce nomen dñi uenit post tempus mal
 11 tum. ardens furor cū glona. eloquium labiorum eius. eloquiū irae plenu.
 11 & ira furoris sicut ignis. deuorcut. & sp̄ eius sicut aqua in acelle. tra
 11 hens ueni. & usq; cedcollum. & diuid&ur ut conturb& gentes super
 11 errore uano. & cbi cid&ur error & cedsum & eos in consp&ctu eorū;
 11 num quid semper oport& uor la&ccy. & ingredi in sc̄o mea iugiter. que
 11 si festa celebranter. ad que caudentes. ut ingredi comini cū tibia ced
 11 montem dñi & ced dñi s̄t. Diccomar p̄mū iuxta hebraicum. pendent
 & cupenonbur que dicuntur. corripueret sermo proph&ccus eos. qui con
 tempto ccuxilio di. propter babyloniorum metum ad egyptios confuzi
 11 ne. ebcon. & comminatur est descendentibus ibi eos esse morturas.
 11 rursum que post paenas eos qui illū ccadire noluisserit. non solum
 sub zoro babel ezra. et ne emā. in hierusalem habitatur os esse pro
 mittit. sed mciore cunctis credentibus uerbodi. in cōsumptione mundi

beatitudinem pollicetur. quando per omnes montes & colles current aqua
 rum flumina & interfectis multis cadent turre. Luna quoque & sol dec
 hur lumen accipient. quando uulnus populi sui dñs & dñs uenerit ad que
 scna uerit. licet hæc quidem υπερβολικωσ CYRI temporibus. qui
 capti ueritatem populi relaxauit interit iudaei & plerique contendent.
 qui ueritatem bonis & oboedientibus praemia re promissæ sunt. nunc e con
 trario malis & contemptoribus supplicia nuntiantur. quod dñs im
 plet cogitatione sua. & ad puniendos longo post tempore ueniat
 pccatores. & in cunctos sententiam proferat. spiritusque eius in
 terficiat impium. quem frenum appellat fuisse populorum. non quo sub
 isetor sibi trecheret ad ruinam. ponit quoque similitudine torrentis
 usque ad collum inundantis. ut finem omnium uenisse testetur. sicut enim
 torrent suffocet eam ad cuius collum usque per uenerit. sic iudicium
 di neminem in punctum abesse poterit. cum autem frenum quod in
 maxillis erit omnium gentium. cum subditis ei gentibus per diderit. et
 ad nihil deduxerit. tunc uobis inquit scis qui meis iussibus oboedier
 ent canticum sicut rex scifictæ sollempnitatis. quando egyptus est
 de aegypto. & in sollempnitate pccatorum. iugum seruitutis aegyptiae
 prodestitit. dicentes in mœris rubro pharaone submerso.
 " Contemimus dno. gloriosæ enim honos factus est. & cordis teentalia
 ut in remini eos qui ad templum pymitius por accentes. & in ditor
 culcetra defecerunt munere per sunt canticibus. & cordis gaudia car
 mine demonstrantes. hæc iuxta hebraicam breuiter mone ^{t. per} præ
 strinxit. in utroque autem editione adnotandum est. quod n dñs
 sed nomen dñi post multum tempus ad ueniat. de quo in psalms dicitur.
 " Benedictus qui uenit in nomine dñi. dñs dñs & in luxit nobis. et ipse
 " loquitur in euangelio. ego ueni in nomine patris mei. et non susce
 " pistis me. Pulchreque post multum tempus uenire dicitur. loquente hu
 " mana in potentia. Usque quod nē obliuiscens me in fine. quando
 " auertis faciem tuam a me. ardens quoque furor eius uenit cum gloria
 " ut que in humilitate contempsimus. in maiestate timeamus. Th
 " hoc ipsum & in psalms scribitur. Oremus. manifestus ueniat. dñs noster
 " & non silebit. ignis in conspectu eius ardeat. & in circuitu eius tem
 " pestas uoluet. ipse enim loquitur in euangelio. ignem ueni mittere

qasa
 hū sine
 pē missa
 fca
 potest

„super terram, & quomodo ut cor dea, rursus in caelo psalmo legitur, uox dñi
 „inter cidentis flamma ignis, ut quid quid in mundo est faeni lignorum.
 „stipulae, scilicet flammis consumet; unde & dñs ignis dicit esse consumens; ^{in ignis}
 quod que inferitur, irae furoris eius quasi ignis deuorauit, plerumque nos
 „trorum, irae furoris dñi diabolum inter praetentur, cuius tradimur ad pu
 nienda, qui iuxta colubrum semina helis comouit decuidat numerorum & po
 „palum di; Et apostolus loquitur, tradere huiusmodi sectans in inter
 „tum carnis ut sps saluus fiat; hic autem ipse furor & irae furoris dñi nihil
 „suo facit, arbitrio, sed quod sibi fuerit impertotum; unde sequitur, eloqui ^{laboris, suscitatio}
 „irae plenum, sps quoque eius quasi aqua in baculo archens ueniet usque ad collum.
 ut supplicia super peccatores faciat redundare, qui diuiduntur pro quibus
 „temeritatum, ut perdat adque conturbentur, quos uicinus error se
 duxerat, & se intellegunt supplacitatis, unde ead huiusmodi homines ^{dicitur, quoniam}
 „potentia prauelebant, & suo delictis conturbentur errore, non eos semper
 hoc esse fecerunt, praecipue que locum istum, & totam continentiam occupu
 „li, caduerunt hereticorum, & omnia dogmata quae sunt contraria ueritati,
 „dicunt quidam nostrorum putant, quod cum iudicii tempus aduenierit,
 nequaquam ingrediantur sca eius & montem idest ecclesia dñi, ne
 „sub religionis nomine diuitias congregent, abutuntur que luxuria,
 „quasi dñi festa celebrantes; iudei de 700, & 7000, gentibus quos putant
 „ab aquilone uenturos, idest de scythia & partibus haec intellegunt, super
 „quibus hieremias plenius loquitur; Et cecidit facies dñi gloriæ uocis eius,
 „et terrorem bethchusai ostendit in comminatione furoris, & flamma ignis
 „deuorauit; allidit in turbine & lapide grandinis, & a se enim dñi percussit
 „assur, uirum percussit, & erit transitus uirum fundetur, quae requiescere
 „fecit dñs super eum in tympanis & in citharis & in bellis praecipuis & pugnat
 „eos; praeparata est enim ab heri propheta a rege praeparata profunda & dilca
 „ata nutimenta eius ignis, & ligna multos fecit dñi sicut tarrens sulphuris
 „succendens eam, septuaginta; Et cecidit facies dñi gloriæ uocis eius, & furor
 „bethchusai ostendit cum furor & ira, & flamma ignis deuorante fulmineat
 „uehementer, & sicut aqua & grandis descendit cum uia uoce enim dñi
 „super eum, assyrii plaga quae percussit eos, & erit ei percussus, unde
 „babelecet spem auxilii in quo confidebat ipsi cum timore panis & cithara pugnat
 „contra eum & comminatione, tunc ante eum erunt dies decipiens, nunquid
 „et tibi regnum praeparatum est uallem profundam.

11 ligna posite ignem & ligna multorum furor dñi sicut acclis sulphore succensa.
 Poterit iuxta hebraicum quid mihi uideretur currentes legentibus; indica
 re sed quid faciam quorundam studiosis qui nisi & septuaginta inter
 prædium editionem disseruero in perfectum opus me habiturum esse de
 nunticent; sequar igitur coeptum ordinem disserendi. Uox dñi adq;
 præceptum omnibus notce fiat. & fortitudo brachii illius cunctis
 protebit. quocumq; & habitationis tempus adueneryt. flammae & turbis
 incendimurq; magnitudine & pondere lapidum deferetur. super
 quo hieremias in propheta ut diximus. $\overline{\text{cōc}}$. & $\overline{\text{mācōc}}$. pleno sermone
 describit; aduocis eius imperium pauebit. assur uir gæ per cursum.
 omnis impius. omnis imitator gentis inimice. non quo in die iudicis so
 lus sit feriendus assyrus. sed quo per assyrium. diabolum intellegimus.
 Denique sequitur. & erit trinitus uir gæ fundetur. quæ requiescere fa
 ciat dñs super eum. & est sensus; nequaquam eum uir gæ percutiat. et eam
 rursum leuabit. ac more cedentium finem faciat. uerberandi sed
 quasi fundatam & altare dicitur. fixam in poenis eius faciat. per
 mittere; quod si ita intellegitur. ubi erit paenitentia. diaboli. præ
 11 ser tim cū dicitur peccatoribus. Ite in ignem æternum. quem præ
 11 peccat dñs diabolo & angelis eius; in tympanis & in citharis & in bellis
 præcipuis & pugnant eos. daemones uidelicet & omnes impios cū gæadio om
 niū dñs & pugnant. ab heri quippe & a præterito tēpore. præparatae
 a rege dño topeth. idē lata & spatiosa gehenna. quæ eos æternis uir
 cordibus. nutrimentū eius & fomes ignis ē. & ligna multæ. idē flamma per
 peccat. & supplicia peccatorum. & quo sicut de camino & fornace ignis ardentis
 propheticus sermo prædixerat. ser uocet meta topau. ut flatu & spū. ac
 uoluntate dñi hinc succendi sciamus. mixto sulphore quod flammae &
 citet ut faciat acriora tormenta. Porro quod in septuaginta dicit.
 aduocē dñi supercebuntur assyri. plebs cū percurrit eos. & erit in circu
 itū unde fuerat ei sperauxili. In quo confidebāt. ipsi cū tympanis & citha
 ris pugnant eum aduersū eum. & cōmutatione. illud significet. quod aduer
 sū diabolum consurgunt. qui ei quondam subditi fuerunt. Et cū gæadio adq;
 lacertis dimice. ut contriceū & cōmutatione subitocū intellegen
 ter. errorē suū der. truumt eū a quo decepti fuerunt. dicitq;
 ad illum. quod ab initio. loquitur se ipse deceperit. regnū suū cōbitentis

In sempiterna cui peccata reddunt gehenna et de terrena supplicia; Uae qui descendunt in
 " aegyptum ad auxilium iniquis sperantibus & habentes fiduciam super quadrigis quia
 " multas sunt. Et super aequitibus qui praeuclidit nimis. & non sunt confisi sup
 " sem sicut & dominum non requisierunt. ipse cum scipiens adduxit malum. Et uerba haec succ
 " non abstulit. & consurgens & contraxit domum pessimorum. & contraxit auxilium ope
 " rentium iniquitate; aegyptus homo & non deus. & aequi eorum caro & non spiritus.
 " & dominus inclinabit manum suam & corrumpet auxilium eorum. & cecidit cui praestatur
 " auxilium. simulque omnes consumentur; Post onus iumentorum auferet eos
 " qui portabunt in aegyptum diuitias suas. ad populum quem prodesse non poterat.
 " qui sperabunt auxilium in fortitudine pharaonis. & habebunt fiduciam
 " in uerbis aegypti. sub specie reversionis in hierusalem. & capti uerba la
 " xandae sub cyro. de consummatione saeculi. & reperfecta iustorum beneuolentia
 " dine. sermo propheticus nuntietur. nunc reuertitur ceteros deinde quos
 " supra locutus fuerat ne descenderent in aegyptum; & hoc in praesentem locum
 " e & praeteritum. quod ibi praecipit in iudae ne descenderet in aegyptum.
 " hic quae contempto imperio domini descensurum sint prophetae. & quod nabu
 " chodonosor rex babilonio. transiit quae aegyptum. tam per fugam quae
 " auxilium eorum percontantur. de quo hieremias plenissime loquitur
 " Uae ergo his qui descendunt in aegyptum. & chaldaeorum multitudinem praecipit
 " contempnunt. sperantes in idolo eorum. qui diuinitatem habere se iactant. &
 " in aequorum auxilio confidentes. nesciunt scriptum. fallax aequus cecidit.
 " habentque fiduciam super quadrigis & curribus; & aequitibus. nesciunt recordantur illius
 " cecidit aequus. & ascensorem deiecit in morte. & non sunt confisi super sem sicut. qui me
 " nentibus in iudae. suum phieremice pollicebatur auxilium. & dominum non requisierunt.
 " non quo requisierunt. sed quo requisiti uerba contempserunt; unde & demetrius
 " sacerdotibus dicit; quid uocant plebem eius dominum non inuocauerunt; ipse cum scipiens
 " id est. dominus. adduxit super eos malum. & pessimum. uidelicet nabuchodonosor. siue absolute
 " malum significans non personam. & uerba haec succ non abstulit quae locutus fuerat
 " prophetae. quae obrem consurgens & super iudae domum pessimorum. & contraxit
 " auxilium aegyptiorum qui operantur iniquitate; aegyptus enim siue aegyptus ut
 " scriptum est. transiit. homo est & non deus. & aequi eorum caro & non spiritus.
 " unde & in hieremice scriptum est. Maledictus homo qui spem habet in homine.
 " & firmat carnem brachii sui. & cum domino recesserit cor eius. & erit quasi agrus
 " myrice in deserto. quae non uidebit cum uenerint bonae; & in alio loco scriptum est.

mali peccator
 doctor dicit
 sed diabolus

17

uacuae saclur hominis siue ut melius habeatur in hebraeo in homine, cumq; dñs
 mēnā facem extenderyt ad puniendū. uel declinauerit sub meta foris a iugis
 & frenos equorum currentiū relaxat. corruet & auxiliator aegyptus.
 Et isrlt cui praestabitur auxiliū. quae quidem possumus intellegere
 sup his qui per seditionis tempore & tribulationis adq; consustitae non cō
 fiti dñs in dño. sed in aegyptiorū id est saeculorum hominū auxilio. me scien
 ter abraham perdidit in aegypto. & di populū lato & lateribus in illa
 regione seruisse. quae spiritaliter appellatur fornax ferrea. unde
 & in apocalypsi iohannis legitur. locus in quo crucifixus ē dñs. spūta
 liter uocatur sodomia & aegyptus. Quia haec dicit dñs ad me. quomodo
 " si uisat leo & ceculus leonis super praedam suam. cum occurrerit ei
 " multitudo pastorum. a uoce eorū non formidabit. & a multitudine eorū
 " non pauabit. sic descendet dñs exercitū ut proleuatur sup montem sion.
 " & sup collem eius. sicut aues uolantes. sic proteget dñs exercitū hierusa
 " lem. protegetur & liberabit eam transiens & includans. In manifestis unam
 ponimus editionē. maxime ubi nullae. diuersitates sensuū ē. caesit in
 aegypto israhelitis & aegyptus. In quorū auxilio confidebant. reuertent
 in hierusalem cyro regnante captiui. & per duas similitudines. dñm qui se
 fore adiutorē promiserat fortitudo monstrabitur. sicut leo & ceculus leo
 nis esurient. sicut nōt ouū gregem. nulla pastorum uoce a terretur. &
 multitudinē eorū conscius unum suū despicit. sic dñs exercitū prole
 uabitur. non contra montē sion. ^{& collem eius. sed sup montem sion} contra aduersarios illius. dicimus. alia
 conproportionem. quomodo aues ut defendant foetus suos. nidos sup
 uolant. & siue serpentem siue hominē uiderint. auesq; alias ad pullos
 suos accedere. oblitae inbecillitate. rostro pungunt & unguibus dolo
 rem que peritorū gerrulce uoce congemunt. si dñs proteget hieru
 salem & liberabit eam transiens atque seclacūt. proit conuente in
 hebraico phasē. in trib; praeter septuaginta. in praetib; interpretat non
 ponitur. & quomodo manifestae pascha hoc phasē. dñi non possessionē signifi
 cante sed transitū. qd cā dñs in similitudinem diuū protector fuerit sep
 " hierusalem. in euangelio ipse testatur. Hierusalem hierusalem quae
 " occidis prophetas. & lapidas eos quia die misisunt. Quotiens uolui con
 " gregare filios tuos. sicut gallina congregat pullos sub alaribus & nolui
 " isti. Et inde uteronomo de dño dicit. & pcedit alaribus & suscepit eos.

phasē
 pascha

& portauit eos in hamis suis; Conuertimini sicut in profundū recesseratis
 filii; in die enim illa abiciet uir idola argenti & idola aurū que fecerit
 uobis in cenā uestā impēccatū. & cadet assyr^m gladio non uiri & gla
 dius non hominis uocabit eū. & fugiet non a facie gladii & iuuenes eius
 uetigales erunt. & fortitudo eius a terrore transiit. Et percuebunt
 fugientes principes eius. dixit dñs cuius ignis ē in sion. Et cecidit eius
 in hierusalem; septuaginta cū similiter perire transulerunt.
 in fine fuere diuersi. scribentes; Iuuenes eius supercabantur. perire
 enim circumdabantur quasi uallo & uincuntur. qui cū fugit cepit
 & ur; hoc dicit dñs; beccatur qui habet in sion semen. et domesticos
 in hierusalem; pugnantē dño sup montem sion contra aduersarios eius.
 et protegente eam instar auium conuertimini. O filii siue ut
 symmeochus. transiit. agite paenitentiam. qui profundo consilio
 cecidit q; peccato ad dño recessistis; si enim hoc feceritis. abicientes idola au
 rea cecidit q; argentes que uobis fuere peccato. propter que urbs
 urbs captā. cadet assyr^m cuius metu nunc fugitis. non gladio homi
 nū. nec exercitus roborē. sed dī potentia; significat cū congelū a quo
 centū octoginta quinque milia assyriorū una nocte deleta sunt.
 ipse quoq; rex assyrius fugit & nō hominū gladio sed irā dī. ita ut iuuenes
 illius cecidit q; robusti uetigales fieri medis. de quib; supra contra ba
 bylonem dicit; Ecce ego suscitabo uobis medos. & fortitudo assyrii
 dñi terrore transiit ad q; praeter & omnes que principes illius perire
 mercent; Dixit enim dñs ad q; pollicitus ē. cuius dixisse fecisse est. et
 qui habet ignem in sion. & cecidit in hierusalem. ut aduersarios suos
 instar stipulae ad q; lignorū. egrediens de hierusalem flammā consu
 mat; alia hoc quod dicitur. in die illa abiciet uir idola argenti & reliqua
 sic inter praeterea ut post reditū de captiuitate babilonia usque aduentū
 xpī. numquam filios idola coluisse testatur; assyriū quoq; in praesenti
 loco significat. non ab aegypto sed a medis esse superandam. quod a durissima
 & quondam potens regnū. post offensam dñi deletū sit uictoribus q; seruiet.
 Nazareth locū istum sic intellegunt; O filii qui consilio pessimo di filii
 denegastis. reuertimini ad eū et apostolos eius; Si enim hoc feceritis. om
 nia abiciet idola que uobis prius fuerunt impēccatū. & cadet uobis dia
 bolus. non uestis ambus sed miser corda dī. & iuuenes eius qui quondam p illo

pugnauerunt. Erunt et desine uel tres cles. omnisq; fortitudo & p&ra illius p
 tronsiunt. philosophi quoque & omne dogm& per uer su. ad crucis signu terza
 conuertent. dñi quippe sententia est ut hoc fiat. cuius ignis siue lumen est
 in sion. Et clubenur in hierusalem. ignis & lumen. hebraice his dem scribit
 litteris. aleph. uau. res; quod si legatur. ur. ignem soncet. si or. lucem. hoc
 ideo dictum est. quia proigne quem solus interpretatur est symmacchur.
 aquila & theodotio lumen tronsulerunt; quid sibi autem uelit quod in
 septuaginta legitur. p&ra circa decubantur quasi ucello & uincuntur.
 qui autem fugerit capidur. scire non ucello. nisi forte hoc possumus di
 cere. quod iuuenes regis assyni qui uincendunt ad q; ceptiendi. ita cir ca
 dentur p&ra hoc e fortitudine dñi. quomodo ucello cir ca decetur cui
 ita; porro quod sequitur. becotur qui habet semen in sion. et domesticor
 in hierusalem. sic interpretari possumus. ut dicamus presentis loci
 sensui conuenire. quo & hor t&ar sermo diuinar. fugientes in egyptu
 reuertunt hierusalem & filio procreare. cui tunc becotudo promit
 titur. ut dñi defendatur & protegetur auxilio; & in alio loco de ea
 scribitur est; Erit glorie domus huius nouissima supphorem; quod &
 ad ecclesiam referri potest uisionem peccis & speculum. de qua scrib
 tum e; Gloriosa dicitur de e ciuitate di; & dicitur fluminis imp&ur
 lacrificet ciuitatem di; In hac enim ignis est & caminus. qui deuoret
 peccatores. & lignis fenum. stipulam que consumet. siue lumen et
 clubenur. ut iustorum clerycos & peccatorum paena monstr&ur;
 Ecce c& iustitia regnabit rex. & principes in iudicio pre erunt. & erit ut
 sicut qui absconditur a uento. & celcet se a tempestate. sicut riuus quoru
 insit & ambra p&ra de prominentis in t&ra deser t&e; non g&cligebunt
 ocali uidentiam. & cadentium diligenter ^{au} obsal t&ebant. & cor ful
 torum intelleg& scientiam. & lingua tacitorum uelociter loquit
 et plone; non uocabitur ultra is qui insipiens est princeps. neque frau
 dulentus appellabitur magnus; factus enim factus loquetur. & cor
 eius faciet iniquitatem. ut perficiat simulacionem. & loquet
 cedam fraudulenter. & acca e faciet animam esurientis. ea
 potum scientis. & uferet; fraudulenti uerba pessime sunt. ipse
 enim cogitationes concinnabit. ad perdendos mites in sermo
 ne mendace. c& loquetur pauper iudicium; princeps uero ea que

L

„discedunt principē cognoscunt. & ipse super ducet stetit; septuaginta
 „ ecce enim rex iustus regnabit. & principes cū iudicio prae erunt. Et erit ho
 „ mo occultans sermones suos. & abscondatur quasi cibus quae feruntur.
 „ & appareat in sion. Sicut fluvius currus inclinat in tūc sitienti & ne
 „ quaquam erunt confidentes in hominibus; sed cures succi ad cecidendum
 „ decubunt. & cor infirmorum cōtendat & cecidit. & lingua balbutien
 „ tium cito discent loqui pacem. Et nequaquā dicent stulto ut princeps
 „ sit. ne ut tūc dicent ministri tui. tace; factus enim factus loquatur.
 „ & cor eius uicina intellegat. ad perficiendam iniquitatem. & loquen
 „ dum cecidit errorem. ut dispergat conuictos esurientes. Et animas
 „ sitientes uacuas faciat; consiliū enim pessimorum iniqua cogitavit.
 „ interficere humiles sermonibus; iniquis. & dissipare uerba humiliū in
 „ iudicio. p̄uacitatem sapientiam cogitauerunt. & hoc consiliū permanet;
 Juxta septuaginta interpretēs. quid dixerunt. ecce enim rex iustus
 regnabit. & principes in iudicio prae erunt. quae sequuntur superionibus;
 copulandae sunt. hic uidelicet in quibus prius capitulum finitū ē. bea
 tur qui hinc in sion semen. & domesticos in hierusalem. iuxta hebre
 icum. finit capite propheta de his in aegyptū descendebant. nunc abte
 nus uerba in cōtione & cordiū ē. de cecidit scilicet xpi. et apostolorū
 eius iste enim rex regnabit iuste. non accipiens personā in iudicio. & prin
 cipes illius cū ueritate prae erunt. cecus fac non homines considerent.
 Et quicūque sub eius umbraculo fuerit. Sicut dicitur in tribulationibus;
 & cōgustur. & in mundi stus tempestate. quomodo qui uentū & tur
 binem fugiens. se tuto abscondit loco. Et qui purissimos fontes inuenit
 in deret. & qui in uehementi aestu solis ardore cunctis torrente. sub
 prominenti saxo requiescit. ab inos diximus. sicut riuus quadrum in
 siti. septuaginta interpretēs. Et appareat in sion. quasi fluvius
 currens; uerbum enim hebraicū. de quo supra disputauimus basaiōn.
 quod dicitur in siti siue in sic cū cū in inuio septuaginta interpretēs. Et beo do
 tio. an sion interpretēs. profōiōn. idē siti. legentes sion. quae
 eiusdem litteris scribitur; Cū ergo xpi regnauerit. & principes eius
 praefuerint in iudicio. non cecidit oculos credentiū. & cures cec
 dentiū diligenter cōtendent quae prius surdae erant. & cor
 quondam stultorum intellegent scientiā. Et lingua balbutientiū

ccd que mitorū quae xpm sonare non poterat. pleno aperio que sermo
 ne dnm confitebitur. non uocabitur ultre. is qui stultus ē pyn
 cens. stultitiam enī fecit dī sapientia huius saeculi. neque frigidulen
 tur doctor ccd que per uersus. appellabitur magnus in populari. sen
 bae uidelicet et pharisei. quibus dnr loquebatur; stulti & ceci.
 quid melius ē. surū an templam quod scificat curū; factus enī factus
 loquetur; pro quo in hebræico scribitur ē; uabati uabata. dabber; hoc
 diximus. ut uerba abicabit exponamus. dicentis de uabat cormelio.
 secundū nomen suum insipiens ē. uere enim factus factua loquetur.
 & cor eius perficiet iniquitatem. qui ubi timuit ubi non eret timor.
 Et abutebatur stultitiam pro sapientia dicens; hic si sedo esse.
 non solueret scabbetū; quod in q; odie fecit mazzister synagogorū.
 ut perficeret similitudinem. pro qua in hebræico scribitur. oneph. id est.
 ὄνηφικίη; unde sepius ccd phariseos dicit. Uos uos scribae & pharisei
 saei ypochnyae; & loquuntur in quid ccd dnm frigidulenter; Mazzister
 scimus quid sedo es. & quod ccd te nper. tinc & de hominibus. licet censum
 decem caesary an non; qui uocant faciunt conuictos es uentis populi.
 Et potū auferunt sitientibus turbis. n& ipsi intrantes. n& celos
 intrare peccantes; frigidulenti enī doctoris & principis omnia
 uocant amercosunt & pessime. qui concinnant dolos ad perdendos
 simplices in sermone mendacii. dicens ccd deceptū populam; scrutat
 re & uide. quō propheta dezechia non surgit; cū loqueretur ccd eos
 pccuper iudicium. qui cū diues esset & pronobis pccuper factus est; uere
 Uere enī iudicium eis xps & iustitiam loquebatur dicens; Si non fac
 cio opertocetis mei. nolite credere mihi; Si cū fecio. & mihi non uul
 tur credere. opertocetis mei. credite; iste pccuper qui loquitur iudicium.
 pynceps & dnr ea quae pynceps dignosunt cogitauit dicens; non ueni
 nisi ccd uos perditores domusist; et sollicitus erit pro infidelibus. sed
 uocare cupiens non credentes. et stabit super duces suos apostolos.
 quorum ccd unū loquitur; Tunc tē homo unanimit. dux meus & notus meus;
 haec iuxta hebræicū; a quo septuaginta non solū uerbis sed & sensibus
 implens que discordant; Cū enī rex iustus regnauerit. & pynceps illius
 imperauerit cū iudicio; erit homo abscondens sermones suos. homo qui per
 necetur ccd dī est. & abscondet sermones suos. loquens eis in parabolis; abs

f.
 haec ccd
 iudice
 dnr loquitur

cond&ccū quasi ab aqua corrente: apopulo scilic& iudaeorū. qui in fater aquae
 promccgistorū uoluntate huc illucque fertur & trechitur; qui homo ab
 sccondens cepudin credulos sermones suos: appcebit in sion hocē met clesia
 quasi flauur in clytus. & decurrens in rcsitienti; appcebit enī gentiliū
 populo: qui pnyas uenitccis pcciebaetur sitim. & rccclat arua sitientia
 flauur di. De quo scribtū ē; flaminis imp&us lcc&ficcor ciuitate dī; et in
 celi loco; flamen dī repl&ū ē aquis; ipse enī loquitur in euangeliō; qui sitit
 ueniat ad me & bibet; qui credit in me sicut dicit scribturcc; flumina de
 uentre eius fluent aquae uiuae; Tunc nequaquā hcc bebant fiducia
 in mccgistor; & praebant ccures ccc&udiendū dnm. & tccm corde
 qucc lingua pccem dñi fccrebantur; deserentes stultos pnyces;
 & ministros eorum qui credentes in ihm. impercc&nt silentiam;
 quae sequuntur eundem prope sentiam quae & hebraicā continent.
 Et possunt hereticis conceptis; hi enim loquentur contrcc&dm men
 dccciū. & per uertunt ccnumccs esurientes ccc&que sitientes. & acc
 ccc& abire faciunt. ut & licet si quid nec turccliter boni hcc bebant.
 mccgistor; & amittunt uitio; quorū omne consiliū est. ut per
 dant humiles inquis sermonibus. & dissipent uerba humiliam
 in iudicio; in quo pccnter ccc¬ccndū. quod qui ab eis decipi potest
 humilis est & ter rcc coherens; Mulieres opulente surgite. & ccc&di
 te uocē meā filiae confidentes. per cipite cc&no; eloquiū meū; post
 dies & ccc&num. Et uos conturbcc bimini confidentes; ccc&numcc&cc est
 enim uindemia. collectio ubi rcc non uenit; obstupescite opulente.
 conturbcc bimini confidentes. & ccc&te uos & confundimini; pro quo sym
 mcc&hur interpretcc&tur est. nudcc&mini; sequitur; & ccc&ngite lū
 bor uos super uberc; plangite sup rcc&ione desidercc&bili; sup uinecc fer
 tili; Sup humum populi mei. Spina & uepres ascendent. quac&no mcc&g
 sup omnes domos & ccc&di ciuitcc&tis & ccc&ntis; Domos enī dimissa ē.
 multitudo urbis relicta ē. tenebrae & pcc&lpcc&tio factae sunt sup
 speluncas usq; in & ccc& rcc nū; & ccc&diū. onas ccc&orum. pcc&cc&as ccc&g&am.
 Donec effundetur sup uos sp̄ de & ccc&colso. Et erit desertū in chermet.
 Et chermet insectum reputabitur. Et hcc&bitabit in solitudine
 iudicium. & iustitiae in chermet sedebit. & erit opus iustitiae
 pcc& & ccc&tur iustitiae silentiū. Et scc&urcc&cc usque in sempiternū;

Et sedebit popularis meus in palchritudine pacis. & in tiberi niscalis
 iusticie & in requie opulenta. gremio autem in descensione factus.
 Et humilitate humilicabitur ciuites. Beati qui semineat super
 omnes aquas. inmittentes pedem bouis & asini. septuaginta pro
 tenebris & pro peccato neque factae sunt super spelancas usque in se
 pitamum. transtulerunt. Et erunt uillae spelancae usque in ader
 num. quo in hebræico dicitur. ofel & been. quas hebræi ducuntur
 res in hierusalem fuisse corbitantur & celsas adque firmissimas.
 quae his appellabuntur nominibus. quorum prior interpretatur te
 nebrae siue nabilum. quod usque ad nubes enger & caput. altera pro
 hoc mentum & firmitas. siue ut symmachus uertit. inquisitio. eo
 quod in contemplantando calmine eius oculi fallerentur. in fine quo
 q; capitulum ite interpretatur. Beati qui semineat super omne
 aqua. ubi bos & asinus calcet. post uocationem gentium. quando xpi
 r & imperauerunt cum iustis & principes eius apostoli & apostolici
 uiri. praesuerunt credentibus in iudicio. dicitur sermo propheticus
 ad mulieres opulentas. quas uelut pes iudae. uel synagogas illas ite
 ponit. uel ut plerumque arbitror. Matronas diartum quondam popu
 li iudaeorum debemus accipere. quibus quasi iacentibus dicitur postruina
 surgite. & nihilominus appellentur filiae confidentes siue spercon
 ter. praecipitur quae eis ut caducis sermones dñi. & recorderent dierum
 & conuictio de quo in consequentibus letur sumus ipsa seductore dican
 tem. Sp̄s dñi saper me propter quod unxit me. eud̄ geli. & ecce p̄cepe
 ribus misit me. praedicare ceptiuis remissionem. & ecce uisum. uocare
 conuictum dñi acceptibilem. & ipsa recordatio fiet eis uixit septua
 ginta cum dolore in spe. ut plerumque sed dñm denegasse. & spem habebunt
 seclatis si egerint penitentiam. dicit enim uindictam consummatam.
 et post ultimam ueritatem quae sub ^{uor} pasicano & tito hadriano quae
 accidit. nequaquam aliam captiuitatem esse uenturam. in d̄ yeman
 furor botros in populari quide in cept colligendis sint. unde praecent
 ad placentum. & iubentur nudare pectora. & ac cingere lumbos suos.
 eo quod regio quondam desiderabilis. & uinea fertilis de qua scribitur
 e. Esoplcant cui uinea fructiferam. quomodo conuerses in ama
 ritudinem artis aliena. Romæno ueritate delictis saper humani

in quibus populi mei. spina & ue pres. siue faenu ascende; et est sensus; si ter-
 ram iudeam quae repromissionis terra est spinae repleuerunt & ue pres.
 quae in omni aetate cetera quae plene sunt gaudio. & quae illud
 " euangelicam consequuntur; Uae qui gaudetis nunc quo plorabitur;
 " domus enim id est templum meum dimissum est. dicente me ad apostolos; sur-
 " te abeamus hinc; & increduli; relinquitur uobis domus uestra de-
 " ser-ta; cetera templi & secretum mysteriorum pael paeler tenebrae pos-
 " sederunt. Et factum est nequaquam cella uosorum dñi. sed spe-
 " luncae usque in sempiternum; audierunt enim ad dno seducitore. Domus
 " peccatorum mei domus orationis uocabitur. uos cum fecistis eam spelunca
 " latronum. Gaudium inquit onagrorum. pascua regum; quod uel iux-
 " talit terram intellegendum est. eo quod deserta sint omnia uel spali.
 quod sepulchra iherosolymae. feri homines & diuinitiam non habentes ha-
 bitent in iudea. Et hoc fiat donec effundatur super nos spiritus de
 celso. quae seducitor ascendens ad peccatores credentibus; repromisit dicens.
 " Ecce ego uocabo & mittam uobis peccatores spiritum ueritatis; & rursum;
 " donec accipiatis de excelso uirtutem; quod quae supra dixerat. adhuc
 " modicum & erit libellus in chermel in seculo reputabitur. & cadent
 " in die illic surdi uerba libi. Et de tenebris & caligine oculi caecorum
 " uidebunt. Hinc aliter uerba id ipsum repetit. quod solitudo gentium
 ueritatur in diuitiis. & in reputatur in gentes. quo tempore
 habitauerunt in deserto iudicium. dñs adque seducitor cui peccator
 dedit omne iudicium. & iustitia in chermel requiescat. de qua supra
 dictum est. & erit desertum in chermel. quod iudicium adque iustitia
 habitet in deserto. & requiescat in chermel qui prius compellere
 batur desertum. opus quoque iustitiae erit pax. quae uox est aposto-
 lum omnem sensum & superbia. & cultus iustitiae silentium. ut non
 multi loqui iudeorum sed presbiteri fidei adorent dñm. & secun-
 gerna pace requiescant. & in tenebris caligine sint diuitiae. de qui-
 " bus apostolus loquebatur; Quoties ago dno meo pihm xpm. quo in
 " omnibus diuites facti estis in eo; in omni uerbo & in omni scientia. Cum cum
 populus xpianus sederet uel habitauerit in palchitudine. siue ut
 septuaginta tres stulerunt. in ciuitate pacis. deus debnum quin
 in ecclesia. tunc grande cetera quae tempestas & dñm ira derelictis

descendit in scelerum de quo supradictum est & hermet in scelerum reputabitur
& humiliabitur ciuitates hierusalem & iuxta aliam scripturam
de treloquatur quae cum tunc se habent & didicimus in ultimo
prophetae quae bona ecclesia possit esse. Et quoniam ecclesia
passura sit hierusalem. Beati est apostolice aeternae doctorum
qui seminatis super omnes aquas scripturae scilicet in quibus bos cal
ceat & asinus. bos mundum animal propter electionem peccatorum asinus
immundus propter idolatram quondam gentium. ut & de circumsi
one & de preputio ecclesia domini congregetur. quod supra ^{iuxta} septua
ginta dicitur supra tre populime spinas & faenum ascendit referri
potest. Et ad hereticos. & ad simplices quosque credentium. qui non
tunc intellegunt scripturam sanctam. ut illis conuenit in ecclesia
Unde singulae singulis coaptauimus. ut ter pro populi dei hereticis.

¶ spinas impentur quibusque ecclesiae faenum adferret; Uae qui pre
" dicitur. nonne & ipse praedabens. & qui spernit. nonne & ipse sperne
" rit. cum consummatus de praedicationem praedabens. cum fecerit totus
" desiens contemneret. contempens; septuaginta; Uae qui uos miserof
" faciunt. uos enim nemo facit miserof. Et qui reprobat uos. uos non
" reprobat. Capiuntur reprobanter & tradentur. Et quasi tinea
" in uestimento sic supercubantur; De apostolis dixerat et ecclesia
rum magister. beati qui seminant super omnem aquam. ubi bos & as
" nus calcant. Nunc ad persecutores eorum in condemnatione dirigat.
immo aduersum principem eorum qui cor deo possidet impiorum. quod
quidquid fecerint recipiant. Et praesens potentia. futurorum sit
metaphora tormentorum; Unde iuxta septuaginta dicitur; Uae
eis qui uos miserof faciunt. uos enim nemo facit miserof. Et est sensus;
quantum illis est. quando persequuntur uos & accipis cadentes
cruciatibus. inter fideles cadentes cruciatos miserof carbitur.
Sed nullus uos potest facere miserof. non enim habent in communi potes
tatem sed in corpore. & qui reprobat uos non uos reprobat. sed
" eum qui misit uos. iuxta illud quod discipulis loquitur;
" Qui uos reprobat me reprobat. Et qui me reprobat eum repro
" bat. qui misit me. Capiuntur igitur persecutores. & ad eternum
tradentur carceribus. Et quomodo tinea uestimentum ita illos

11 iustus flamma consumit. quod & in fine huius proph&e scribitur; Uer
 12 mis eorū non mor&ar. & signis eorū non &tingu&ar. Dñe miserere
 13 nostri te & p&ccauimus. esto brachium eorū in m&one. & sc&lar
 14 nostre in tempore tribulationis; a uoce angeli fugerunt populi.
 15 ab & abtatione tuca dispersae sunt gentes; & congregabunt
 16 spolia uestre. sicut colligitur bruchus. quando fossae plenae fuerint
 17 de eo. magnificatus ē dñs quō habet & c&at in & celso. implebit sion
 18 iudicio & iustitia & erit fides in temporibus tuis; diuitiae sc&laris
 19 sapientiae & scientiae; timor dñi ipse thesaurus eius. LXX;
 20 Dñe miserere nostri. in te enī confidimus. fecotū ē semen in credu
 21 lorum in perditionem. sc&lar & c&tem nre in tempore tribulatio
 22 nis. propt̄ uocē timoris obstipuerunt populi a timore tuo. & disper
 23 sae sunt gentes. Nunc autem congregabuntur spolia uestre p&cc
 24 ui. & cognoscat quomodo si quis congreg& lacustas sic inludent uobis
 25 sc&lar qui habet & c&at in & celso. repl&cc& sion iudicio & iustitia.
 26 in lege t&cedentur in thesauris. sc&lar noster uenit. sapientia
 27 Et disciplina & p&cc&at dñs. ista sunt thesauri iustitiae; hebraei
 28 superius cepit uerba in quo legitur. Uae qui praedixerunt nonne & ipse
 29 praed&erit. Et reliqua usq; ad finem. contra sennacherib regē
 30 assyriorum dictum putant. quod post quā decem tribuum quae
 31 appellab&antur israh subuerteret ciuitates. & & cepit hierus&le
 32 iudae quoq; urbes coepert. ipse superetur. Et percussente angelo
 33 eius delectur & erit. unde nunc & persona populi graecia refe
 34 renti dō adq; dicentis. Dñe miserere nostri te & p&ccauimus.
 35 Haec dicit & contendunt quae praesenti capitulo continentur.
 36 quod ipse brachium fuerit. Et trobar populi obsidione uallati in
 37 tempore m&otino & sc&lar in necessitate & angustia; a uoce
 38 enī angeli. quem symmachus itcut in hebreo scribitū ē t&con
 39 tulit. amun. quem hebraei z&cbryhelem autumant. Et habere
 40 Et ETHIMOLOGIA populi. fugit assyrius. & ab & abtatione di gentes
 41 quae c& eo erant huc illuc q; dispersae sunt. quibus fugientibus
 42 spolia congregatae sunt. a iudceis. sicut solus bruchus & lacus
 43 t&corum colligi multitudo. c& in fossas coaceruatae fuerint. in quo
 44 rum uictoria magnificatus ē dñs. & sion imple&cc& iudicio & iustitia.

C
nrm

R

Et fides obiter si populi comprobata: omnesq; diuitias in sapientia habu-
erunt & scientia. di. & timorem dñi qui solus eorum thesaurus fuit.
Hæc illi iuxta historiam dixerunt. omnino ratione nitentes xpi et apo-
stolorum eius sacramenta et ab aere. Nos aut post beatitudinem
apostolorum de quibus sapienter dictum est. Beati qui seminant super
omnem aquam. ubi bos & asinus calcant. Et timentem rationem et plane-
tū eorū qui eos persecuti sunt. de quibus in consequentibus legitur.
Uos qui miseris uos faciunt. uos enim nemo fecit miseris. Et sicut
tinea in uestimento sic deturitur. & personis eorū de aposto-
lorum omniumq; credentiam hæc dicte conuincimus. & esse sen-
sum. Dñe in tuo sperauimus auxilio. & in te confidimus. semen in
credulorū perit in cæternū. & scilicet nostræ in tempore tribula-
tionis apperuit. te enim præbente auxiliū. omnis gentiū multi-
tudo disperesceat. Et præcedat ad que in lusionē uictoribus fuit.
Et hoc factū ē. quia scilicet dñs habitet in excelsis. & replētæ sion
iudicia. & iustitia. de qua supra scriptū ē. requies cæ in deserto
iudicium. Et iustitia. ipse est ergo sion. quæ prius est appellata deser-
tum. Et quicumq; habitauerit in ea. tradetur. Et lex euangelii in ca-
uis thesaurus. scilicet nostræ ē. Et sapientia credentiū. Et disciplina.
Et pietas siue fides quæ proprie xpianorum ē. & timor dñi in quo the-
saurus scientiæ continentur. Ecce uidentes dæmonebant foris. cæzeli
pccis amare flebant. dissipate sunt uisæ. cessauit transiens per
semitam. irritum factū ē peccatum. pro idcirco ciuitates. non repu-
tavit homines. luxit & cæzeli a terra. confusus est libanus et
obsarduit. Et factus est saron sicut desertum. Et concussit cæ-
zeli. Et cærmetur. Hunc consurzum dicit dñs. Hunc & abtabor.
Hunc sub leucebor. concipiat ardorem pccis & iri stipulcem. sp̄i uester
ut ignis deuorabit uos. Et erunt populi quasi de incendio cinis. sp̄i
nae congregatæ igni comburentur. Verbum hebræicum arellan.
pro quo aquila. symmccchus. & theodotio in ipræ & arisunt. apparet
eis. & syremcom sylleebcom diuidentes. & legentes arellahem. hebræi
significare cæzelos scribitur. Et esse prophetam post uocatio-
nem gentium & diuitias ecclesie. Desubersione templi quod fle-
bant cæzeli. nequaquā intus habitauerit sed & euntes foras. Et qui

prius nuntii peccati erant flebant amare. siue ipsi apostoli qui missi fuerunt
 ut peccata nunticerent hierusalem ad quam & dñs loquebatur. si scieret
 etiam tu. & quae cetera peccata sunt tibi. quibus cooperuit dñs ut eos
 suo confortaret & aspectu flebant hierusalem. quia non receperunt prae
 dicationem suam. eo quod dissipatae sint iudee. & cessauerunt transiens
 per semitam. iuxta illud quod in hieremiae lamentationibus dicit,
 "Uision lauent. eo quod non sint qui ueniant cetera solemnitate, inritu
 quoque factum est pactum cum abraham. isaac. & iacob propter cunctas res
 iudeas. non reputantur homines. quis uero uirtio uidentur esse. laxit & elan
 gunt terrae. pro his qui moriebantur intra. confusus est libanus & ob
 sorduit. cuius dubium quia templum significat. de quo in hac cheryce le
 gimus. Apertus libani portus tuus. & de uor & ignis cedros tuas. siue
 hierusalem quae in hebraeo cihel libanus appellatur. dicente prophe
 ta, Aquilae cognouerunt alcorum. quae habebat ductum intrandi in libanum.
 quod postea interpretans sermo diuinus. cum in quidam uenerit iabuccho
 donosor in hierusalem. per spiculae aquilae regem babiloniam & li
 banum hierusalem edisserens. factus est saron. sicut desertum. & con
 cussit bascon. Et carmelus. pro bascon. Septuaginta zeli
 lea transtulerunt prouinciam. pro uno loco prouinciae. saron
 autem omnis iuxta ioppem tyddcomque appellatur regio in locis si
 mi compi fertilesque tenduntur. bascon quoque regio tricensior
 da nene est quam dase & dimidia tyb; possiderunt. Et quae interpre
 tatur uberima & pinguis. Et carmelus de quo supra diximus.
 loca igitur iudeae quondam fertiles. uertunt in solitudinem. per
 quas meta φωτίζοc ostenditur. omnis opulencia iudeeorum exer
 tite & penuria committenda. quia igitur apostolorum sermonem
 recipere noluerunt. & confusus est libanus. & saron uersus in solitudi
 nem. & bascon carmelusque concussit. propter ea dñs uel dem
 mia patientia uel ceteris sarr & turum esse sedicit. Et scabtan
 dum ingentibus. & sableuendum in cruce. & ceteros iudeos apos
 tropham fecit. concipietis cordorem & piceum & cordorem & pax
 & stipulam. & praesertim uobis conflabit incendium. ut conceptum
 et peritum uorax flamma consumat. & erunt in quidam populi uideor
 quasi de incendio cinis infelicitate tua. in cognitudine facillae reli

quibus demonstrantes; spinæ enim eorum quæ peccatorum malitiam
dine congregatae sunt. incendio uorec bantur; quod plerique cœdē
tremorem cepti uertentem & sub uersionem referunt hierusalem.
cœdē plerique cœdē que per fœdus iudicii tempore futurum esse
C In confirmacione; Audite quia longe estis quæ fecerunt. & cognoscite
" uicini fortitudinē meā; contigitis in sion peccatores possedit
" tremor ypochoyctos; quis poterit habitare de uobis cū igne deo
" rone. quis habitabit ex uobis cū cerdonibus sēpiter nis; qui combu
" lot in iustis & loquitur ueritates. qui proicit succinctorum
" Et calamitatem. & sciat manus suas cōmuni mune. qui obitaret
" cures faceret cœdē dicent sanguinem & claudit oculos suos ne uideat
" macula. iste in excelsis habitabit. munimentis axorū sublimitas
" eius. pccnis ei docetur est. aqua eius fideles sunt; regem in decore
" suo uidebant. oculi eius cernent terram de longe. cor tuū medi
" tabitur timorem; ubi est scriba. ubi legis uerba ponderant. ubi
" doctor pcc ualorū; populū impudentem non uidebit. populam
" cœti sermonis. ita ut non possis intellegere discretitudinem
" lin. huius eius. in quo nulla est sapientia; lxx;
" cœdē dicent quia longe sunt quæ fecerunt. scient quia adpropinquant
" fortitudinē meā. recesserunt quierent in sion iniqui cœdē præ
" hendē tremor impior. quis cœdē nuntiet uobis quō igitur cœdē.
" quis cœdē nuntiet uobis locū æternam. quis combulet in iustitia
" Et loquitur rē tē uicom. & odit impietatem & iniquitatem &
" manus & cœdit a manibus. & obitaret cures ut non cœdē
" iudiciū sanguinis. & claudit oculos ne uideat iniquitatem. iste
" habitabit in excelsa spelunca petrae fortissime. pccnis ei
" docetur. & aqua eius fidelis. regem cœ gloriæ uidebant
" oculi uestri uidebant terrā de longe. animæ uestræ meditentur
" timore; ubi sunt cœ mœtici ubi consiliatores. ubi quæ numerat
" eos qui nutuunt pcc uam. & mœcognū populam. cui non dedit
" consilium. neq; sciebat profundam uocem illius. ita ut non cœdē
" rē populis contemptus. Et non cœdē scientia. quō dissipata
" sunt uiae. cessauit transiens per semitas. irritum factū
" ē pccdū cœ populo iudeorum proicit dī cœdē cœdē eorum. nē reputant

eos inter homines; propter ea uos qui longe estis caudite quae fecerim.
 Et ad propinquate ut agnoscatis fortitudinem meam; contriti sunt
 siue recesserunt quierunt in sion peccatores uel impii & tremor
 possidet. ypochrytes; quibus dñs in euangeliolo loquebatur;
 1) Uae uobis scribe & pharisei; ypochrytes; qui poterit habere de uob
 cum eo qui ignis est de uortens; qui habet clauem ad regnum; siue iuxta
 septuaginta. Quis uob annuntiat quia ignis ardere aeternus; quae
 praeperecutit diabolos & angelos eius; qui igitur poterit habere
 cum deo; uel annuntiare uenturae supplicie; omnis qui huiusce modi est
 qualis propheticus sermo describit; qui ambulat in planis; iustus.
 Et non semel sed semper iustitias diligit; nec uice sed uigiter loquitur
 uenturores; qui proicit auxilium quae est mater calamitatis; nisi enim
 ceteris decimo & in celo; pecunia ceteris non coaduercentur; &
 secuti meritis suis ab omnibus munere; munere quippe seceant oculos
 Etiam sapientiam; qui ob durescere suas nec uident iudicium scen
 gimus; omnis iniquitas & oppressio & iniustitia iudicium scen gimus
 est; Et licet & lectio non occidit; uoluntate te interficit; & claudit oca
 los suos ne uideat malum; Felix conscientia quae nec caedit nec aspicit
 malum; qui igitur teclit; ipse habet clauem in excelsis; hoc est in regno
 caelorum; siue in excelsa spelunca petrae fortis simae; in xpo ihu; quae
 petrae; & populum sequetur ut liberet & de eis; & illius fortitudine
 protegetur; pconit ei deditur; & aquae eius fideles; quae gentiliu
 feculae incombrosia & nec tere intellegunt; nos cum pconit & acquit
 fidelissimas lege di in ipra & comur; qui teclit; e; rege xpm in sua dicit
 1) te te conspicit; De quo supra dicitur; Et ce re iustus regnabit; &
 1) pnciper in iudicio praerunt; Et oculi eius uidebunt terram de longe;
 qua multo tempore desiderauerunt; terram mittiam & in consuetudinem de
 1) qua in euangeliolo scriptum est; Beati mites; quo ipsi possidebunt terram;
 1) siue in caelo positi; terrana despicient; Cor tuum meditabitur timore;
 1) ut cum omnia fuerit consummatus; dicas cum apostolo; Quia non sum dignus uocari
 1) apostolus; quo persecutus sum ecclesiam di; pncipium enim sapientiae;
 timor dñi; ubi est scriba; & ubi legis uerba ponderens; ubi doctor
 pcer ualor; Ubi sunt inquit scribe & pharisei; qui legis uerba tra
 ctant; ter; infelicem populum decipiebant; quos nunc pcer ualos scriptura
 commemorat.

cxvii.

per uulas sensu. per adlos intelligentia; cū autem oculi credentis regē
in succum celsitate conspexerint. & cor eius meditatum fuerit timore.

hoc est
per
noxi

Tunc impudentem populum non uidebit. populum iudeorum siue philo
sophorum. & rectorum mundi. qui ad placendum sibi in expeditione & elo
quentia seculorum de quibus nunc ait populum ad sermonis. et ut non pos
sint intellegere differentiam lingue eius. quorum omnis ornatus in uer
bis est. qui habent folium tantum. umbramque sermonum. & fructum non pos
sident uentis. Denique sequitur; in quo nullus est sapientia; de quibus
in ecclio loco dicitur; Per deum sapientiam sapientiam & intellectum prudē
tiam reprobaabo; Cur. quia stultam fecit deus sapientiam huius seculi;
Respice sion ciuitatem solemnitatis nostre. oculi tui uidebunt ihe
rusalem habitacionem opulentiam tabernaculum quod nequaquam transierit
in potentiam. Uide caferentur clauis eius in septentrionem. Et omnes funiculi eius
non rumpentur. quia solummodo ibi magnus dominus noster. locus flabiorum. & iulcorum
sini & potentes. non transibunt per eam. nauis remigum neque trieris mag
na transibit per eam; Dominus enim iudex noster. dominus legum noster. dominus
rex noster. ipse seducet nos. Regati sunt funiculi tui & non preuacclerunt.
sicut in clauis tuas ut dilatare signum nequeas. tunc diuidentur spolia
predicorum matricum. Claudi dixerunt recipiamus & dice uicinus. et in
huius populus qui habitet in eis. caferentur ab eo in quartum septuaginta
diebus; Ecce sion ciuitas. scilicet noster. oculi tui uidebunt. ihe
rusalem ciuitas diues. tabernacula que non mouebantur. neque au
ferentur. Per xilli tabernaculi eius in septentrionem. Et funiculi eius non
dixerunt. quia nomen mecum dominus uobis. locus auster erit flamma
& iulcorum sini & spatiosi. non transibit per eam. nauis remigum neque
mugio. dominus enim mecum est. non transibit me. dominus iudex noster. dominus prin
ceps noster. dominus rex noster. dominus ipse seducet nos. direpti sunt fun
niculi tui. quia non preuacclerunt. in clauis tuas inclinat est non
dimittet uela. nec eleuabit signum. donec transierit in uacillat
tem. Multi uisunt claudi predicar facient. & non dicent laboro.
populus qui habitet in eis. dimittetur eis delictum; Quis te cuius pro
dictum est. cor tuum meditabitur timorem. & populum impudentem non uide
bit. Et qui ante cauerit. regem in decore suo uidebunt oculi tui. con
templare sion urbem solemnitatis nostre. uide eccliam xpi.

in qua e aere sollempnitas. Oculi tui cer nent uisionē pacis. & diuitias in speretatas quas
 oculus n̄ uidit. n̄ & aures ccudiuit n̄ & in cor hominis intracuerunt. Et tēbna calū qd
 nequaquā trons f̄m̄ potēnt; p̄nas em̄ tēbna calū qd habuit populus iudaeorū trons
 lectū ē adq; sublectū n̄ & mouebunt clauē eius in sēptimā. Et om̄ fūmculi eius fir
 mi erunt. itccat dñs habit & in eo quī locus ē omniū flumiorū quorūq; currentiū p̄
 quos nullus ad aēr sē paritū potēnt nauē cre. neq; thens magna quae in ip̄s tē
 diabolus eū trons gredipotēnt; quia dñs ipse est iudex & p̄ncps. & rex & iud
 uctor noster & illo protegente nullus m̄ & aemus insidias. haec dicit dñs de sion
 urbe solēntē tris n̄rae. & de hierusclē habitacione ditissimā quā ipse dñs
 flumissais cir cā dabit cōd; b̄cellabit; nunc ad terrē nā loquit hierusclē qd
 laxatū sūt fūmculi tēbna calū qd. et tētonū sustinere n̄ quierit. & m̄ dū
 eius in quo pulcher n̄ma quondā uela pende b̄cont. ruptis fūmculis ceciderit.
 n̄ solū cadna uigētionē sed ad signū quoq; m̄tilis sit; post quā cātē nauis
 eorū fuerit dissoluta. Et tēbna calū dissipatū itccat in atrāq; p̄cor te fūm
 culi dirrūpcentur. praeda uictorib; diuidētur. quā tam in hēc illier̄ propriis
 um̄b; ut claudī appellent. Et nihil omnino di iractū b̄uente eis forti
 tudinē. nalla cōfirmitatē sentient. n̄ & dicent laborca; qui em̄ fuerit in
 tēor aufere; ab eo in quitas adq; p̄ccatū quā di & cecatus ē uoluntatē;
 Accedite gentes & cadite. & populi cadentite. & dicit dñs & plenitudo eius.
 Orbis & omne germen eius. quia indignatio dñi super om̄ gentes. Et furor
 sup̄ uniuersā malitiā earū; in f̄ & it ear & dedit in occisionē. occisi est̄ proi
 cient. Et decada uenib; eorū ascend & faetor. tēbescēt montes s̄conguine
 eorū & tēbescēt omnis militiā caeloy. Et replicc bunt siue conplicc bunt
 sicut liber caeli. Et omnis militiā eorū defluat sicut defluat foliū de uinea
 et deficiō quō ineb̄cotus ē in caelo gladius meus; ecce sap̄ idam a eom̄
 descendet. Et super populū in f̄ctionis mese. cediudiciū gladius dñi re
 plētus ē s̄conguine. in cr̄os̄ctus ē adipe de s̄conguine agnorū & thurcorū de
 s̄conguine medallatorū. Uictimcc enī dñi in b̄s̄ra. & in f̄ctio
 in cōzna in t̄ra ē dom̄. & descendēt unicornes cū eis. et tam̄ cū potēntib;
 ineb̄c b̄t t̄ra s̄conguine eorū. Et thamas eorū cediipe p̄m̄guia; Post euer
 sionē hierusclē. & nauis r̄ozū quondā soli dissim̄ nauis. praeda q; omnis
 sup̄ lectilis illius. de interitu omniū dicitur nationū et de consumē
 tione mandī. quae ē in die futūre iudicij. unde & om̄ gentes & populi t̄rae.
 plenitudo eius. orbis & cunctae genimina illius. tam̄ quae habitant̄ loca.

quāq; in habitabilioribus. nubi & cote figyōis & calōis iabent cūdiue. Et quae uen-
turis cū omni mentis tremore cognoscere; indignatio enī dñi nequa quā sup
unā gentē iudaecc & assyriōs cūq; chaldaeos & egyptias & moabiticos. Et
cū mōniter & philistheos. sed contrā om̄ gentes & sup̄ unā sc̄ militis
sue ut septuaginta transfuler. nūmerū eorū uenturū Describit quae int̄
ficior earū & fōdōrē corporū putrescentiā in altū scēdēre faciat. signifi-
cans p̄ccata om̄iū nationū tūc sanī & expū & spar̄ citia ac sanguine
montes repleantur. sublimis quaeq; uirtutes & conzelī qui singulis gentib;
praesidebant & tūc bescat omnis militia uel fortitudo caelōx replicent caeli
sicut liber. & omnis militia exercitus eorū cūq; ut septuaginta transfuler.
& stilloe defluant in similitudine foliorū. quae ad propinquante figyōe a ven-
tia cūq; contracto de uinea Et sic defluant; qđ quidem & solucōtor lo-
quit̄ in euangeliō; stilloe cadent de caelo & uirtutes caelōx mouebant. Et
tunc appereunt signū fili hominis in caelo; Et hoc considerandū qđ n̄ dicit̄ in
tenere caelōs sed re replicent siue complicent quasi librum ut post quā om-
nia p̄ccata aperta fuerint Et relicto complicent qui prius aperti fue-
runt ut nequa quā ultra scribentur in eis. Delicta multorū de huiusce
modi libri. Et dicit̄ in suo uolumine loquit̄ iudiciū sedit Et libri aper-
tis in quib; describit̄ erant operis singulorū. Stellas autē cadere plen-
q; corbitantur iuxta apocalypsin iohannis Et illud qđ colibi scribit̄
est; Stelloe an uersae cōdentes soluentur. Et caelū ac t̄ rōnib;
Et praetert̄ enī figurā huius mundi. Uerebas stelloe ^{que in caelo;} rutilant ut in
p̄ccate monstrantur. & totū quod salic & per stellorū ruinam & com-
caelōx int̄itus ostenditur; alii uero eas stellas putant esse rui-
turcos De quib; & p̄culus apostolus scribit; Non est uobis ceratā men-
ceduer sūt sanguinē & carnē sed ceduer sūt principatus & ceduer sūt
potestates aduersus rectores tenebrarū istorū. Et aduersus
spiritū nequitiā in caelestib; n̄ miram si daemones qui in aere ha-
bitant dicuntur esse caelestes cū etiam uolucres caeli quae utiq;
non in caelo sed in aere uolitant scribitur cognominē; nam & sc̄a
nec t̄ rōnē figuratur in conzelam lucis stellam esse. Se simulant
& solucōtor uidit eum quasi fulgur de caelo cadentem. Et tropologi-
cae de eo quasi de stella magna dicitur; quomodo cecidit lucifer
qui in aere orbeatur; haec an uersae fient quae in aere orbeatur

eius in caelo poena cadq; sententia & actio in peccatores quae profertur ad no
 qui gladius & mactabere in ezechi hel contra impior & accutur. ac plun
 mis in fletu uagina succum iubeat intrare; cuq; in ebrietas fuerit et
 replatur in caelo hoc e in aere qui consuetudine scribitur coru caelu dicitur
 Tunc ad idumga quoq; id est ad trena descendat ut post poena demo
 numeriam hominu anime iudicentur; idumaea quippe in lingua nra
 trena sonat; repleturq; est sanguine. Et in creoscutus cadipe & gno
 yethir cor. medullator quae a gnam cadq; accurox ut & principer
 & populū pccator significat puniendor; uictima eni dñi in bosra. Et in
 terflectio mcezna in tere edom de qua bosra. Et idumaea etiam in
 consequentib; idem propheta testat dicens: Qui est iste qui uenit de edom
 rubricuestimenta eius de bosra. Et nonnulli est imcont quia basar caro
 dicitur uictimae dñi in bosra tormenta omnia in carne monstrantur qui
 prolecebantur errore; in praesen eni loco notum in littera. quae in basar
 hoc e in carne ponit sed per se de scribit & bosra appellat; quae iuxta hie
 sum & ieremiam non in edom id e in idumaea. Sed in tere moab inueniat;
 bosra autē in lingua nosrae munitio sonat adq; circūdata siue firma
 tā ut ar bem trarū dñi uoluntate doceat esse solidatū; iuxta illud
 quod in psalmo canitur; ipse sapientia fundauit eū & sup flumina col
 locauit illum; & de firmitate terrae & per sona di dicit; Ego firmecui
 colūncor eius; cuq; uictimae dñi fuerit in bosra. Et in fletio eius in idumaea
 descendunt unicornes canteris potentib; reges uidelicet & principes
 per terrae. Et omnia interfectionis & sanguinis replebuntur.
 Et cadipe quondam diuinitum ac potentium per quae uerba iuxta hanc
 nam consuetudine terrorem cadentib; incutientia in omnes prin
 ciper ac potentes populosq; ac pccator tormenta monstrantur bosra.
 id est munitio. Et edom siue duma & idumaea in iudaeorū mce gis
 thromā intellegi uolunt. & omnia de ipse dici quae sequenti capi
 tulo continentur; Quae dies ultionis dñi. conuersionis & distributionis
 iudicium. Et conuertentur torrentes eius in picem. Et
 humus eius in sulphur. & erit terra eius in picem cordentem
 nocte. & die non extinguatur in sempiternū; ascendat
 fumus eius a generatione in generationem. desolabitur
 in scacalūm scacalorum non erit transiens per eam.

„ Et possi debuit illam hono croccus et ericius. Et tibi
„ & cor p̄us haberebant in ea; Et extendetur super eam
„ mensura ut redigatur ad nihil. Et per pendiculum
„ in desolationem; nobiles eius non erunt ibi regem
„ potius inuocabunt; et omnes principes eius erunt
„ in nihil. Et orientur in domo eius spinæ. et dr̄ticae.
„ Et p̄clurur in munitionibus eius; et erit cubile dra
„ conum. Et p̄cosua str̄ationum. Et occurrunt dæ
„ monia hono centcur̄s et pilosus clamauit alter
„ ad alteram; ibi cubauit lœmia et in uenit sibi requi
„ em; ibi habuit foueam ericius. Et enatriuit
„ cœca lor. Et circum fodit et fobit in umbra
„ eius; illuc congregati sunt milia alter ad
„ alteram; requirite diligenter in libro dñi
„ Et legite. unam ex eis non defuit. alter alte
„ ram non queruit. quia quod score meo procedit
„ ille mandauit. Et sp̄s eius ipse congregauit ea;
„ Et ipse misit eis sortem. Et mœnas eius diuisit eā
„ illis in mensura r̄com. usque in sempiternum possidebunt
„ ea in generatione & generatione habitebunt
„ in ea. Hebraei ut supra diximus hæc de romœno imp̄o
„ propheta cōtendunt. & in uisionem sion uisitatœtem
„ quondam regni potentissimi prædicc̄. quod iuxta lit
„ teram pler̄que nostrorum. Etiam in apocalyp̄sin iohannis
„ scribitur putcent; nos autem sc̄o quod dicitur dies ultio
„ nis dñi. annus r̄tributionis iudicii sion. hanc arbitramur
„ ann̄ de quo loquitur ipse soluator; Sp̄s dñi super me prop
„ ter quod unxit me. euangeliſare p̄caperibus misit me.
„ prædiccare cœptiuis remissionem. & cœcis ut uideant.
„ uocare cœnum dñi acceptabilem. & diem r̄tributi
„ onis dō nostro. consolari omnes lugentes. & dicere
„ placentibus sion gloriam; et de quo supra
„ dictum est; mulieres opulentæ surgite!
„ Et dierum cœni recordamini in dolore cum spe;

deper hoc post generalem totius orbis consummationem p̄uer ti scripturē
 ied hierusalem. Cui illo tempore loquebatur. & quartate eius pleno
 sermone describit. Quod scilicet post quā tempus romane obsidionis ad
 uenerit. pice & sulphure & fleemmis ardentibus omnia comple
 centur. & fumus illis in cœnæ in aedernū habitentq; ibi ono
 chro teclus & ericius. & ibis & coruus quae ammentice in
 derentis locis habitare consueñ. & hoc fiet quice funiculus dñi
 cœd q; per pendiculū. id est sententia illius non ualeat immutari;
 nobiles eius idē ap̄ostoli cœd q; credentes non erunt ibi nec per
 ditorum numero con iungentur. sed regem xpm̄ potius in uoca
 bunt; omnes ecutem principes illius. sem bae uidelicet & phœniser
 redigentur in nihilū. & in domibus quondam ornctissimis. spi
 nae & horticae & p̄caliurus orientur. Eruntq; cubile drachonū.
 & p̄ascuae strutionum. quae & ip̄sae signasunt & tremē solitudinis;
 Et occurrent sibi in ea iuxta septuaginta diuerse daemona
 fiesmate. siue ut omnes alii iuxta hebredeum trecentu terunt.
 Sicut et iuxta onocentauri et pilosi et laonia.
 quae gentiliū fabulę & p̄okaru figmentis describunt. ericiū
 quoq; ibi enutrire catulos & frictionem habere fidissimam; illuc
 congregari mil uos recepacissimam cuem; qui hebreice apel
 lentur d̄atoth; siue ut lxx. trecentulerunt cer uos de
 quib; in fr̄e dicemus; inter quae proph̄a loquitur audientibus;
 O homines quimeccuditis loquentem; quice uenturce p̄gnantio re
 bus omnia complebuntur; in libro eni scriptū ē dñi. Et illius
 s̄ententia definita. & ne unū quidem irritū erit; nā quod
 de meo ore procedit ille mandauit. id est ego qui dem loquor sed
 uerba sunt dñi. & sp̄ū illius qui id quid dictū ē p̄petrabitur. ip̄
 sius decreto cœd q; mensurce singulae complebuntur. & usq; in ge
 nerationes s̄p̄t̄nas suum ordinem non relinquent. hoc iuxta
 hebreicū. & explanātiem historicam diocesim; coterū quattro
 pologiam sequuntur. de pulso populo iudceoru. sub bestiarū & p̄or
 tentorum nominib; idolo latras & uariis sup̄stitionib; seruien
 ter in hierusalem habituros esse confirmant. Et hos esse ono
 chrotalos. & ericios. ibis. & coruū. dracones. eritru. mones.

t. scripta

Et ano centuros. & decemonia pilosof. et lacemiam. quae hebra
 icae dicitur. **LITH.** a sola symmecocho trans leotico lacmia, qua
 quidam hebraeorum. **EPINYH.** id est funem suspicantur, & puerosi
 consideramus de diuersis gentibus; adductas hierusale colonias. & lux
 ricum provinciarum suarum. singulas familias pphora doctri
 num coluisse postea. habet omnino in hierusalem hebraeos firma
 uimus; quoq; septuaginta transiunt. Ibi obuicerunt sibi cer
 uis & uider. facies suas numq; transiunt. unus & ipsis non pht.
 nec quae sunt alterum. dñs eni prece cepit eis. Et sp̄s ei
 congregauit eos. Et ipse dedit eis sortes. Et manus illi
 us diuidit eis ut pascantur in sempiternum. & possideant
 in generatione generationum. & requiescant in eo.
 Sic allegoriace inter prece. bimus. ut doceamus cer
 uos. ^{id est} apostolos. & sc̄os quosq; doctores de quib; scriptum ē.
 Si desideret ceruus ad fontes equorum. Itc desideret
 uenimco mece cedet dñs. Et alibi. uox dñi p̄ficientes ceruus.
 Et rursum. ceruus comitice. et pullus graecorum tuce
 rum loquentur tibi. Et iob. custo disticcum menser cer
 uorum. et partus eorum emittet. Et in centico centico
 rum. similis ē fructu helis meus ca praeae uel h̄nulo ceruo
 rum. sup montes aromcetum obuicisse sibi in hierusalem.
 Et mutuos uidisse conspectus. & transisse ac reliquit
 se ec̄. Et aduersos provincias p̄gisse. quia dñs man
 dauit eis. Ite & docete omnes gentes. Baptizantes
 eos in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Et sp̄s illius con
 gregauerit eos. Dederit que eis sorte ad q; diuiserit. ut ali
 us ad indos alius ad spanias. alius ad illyricū. alius ad
 greciam p̄gerit. et unusquisq; in euangelii sui ced q; doc
 trinae puincia requiesceret; que nos sup hierusalem dixi
 mus prophetari. Et iudaei de romeno dicta imperio suspi
 cantur. non nulli ad orbem referunt. ne ap̄morib; discre
 pare uideant. **L**ababitur deserta & in uia & gubabit
 solitudo. & florebit quasi h̄u; germinans germinabit.
 Et gubabit labunda et leudans; gloria libani data ē ei.

11 decor carmeli. Et SARON; ipsi uidebunt gloria dñi &
 11 decorē dñi; Lxxx; labane desertū sitiens. & solitudo
 11 et florebit quasi lilium. flore bunt & & solitudo
 11 iordanis; gloria libani data est ei & honor carmeli.
 11 & populus m̄s uidebit gloria dñi. et altitudinē dñi.
 11 quō hierusalem conuersa ē in picē. Et ascēdit fumus illi
 11 us septentrionis. & habitant in ea onochyros & reclus.
 11 et eremius. & ibis. & coruus. & dracones. & struiones. & dæ
 11 monia. Et onocentauri. lamia. & pilosi. & dñi sup eā im
 11 plēta sententiā ē. Reliquetur ^{uobis} domus uestre deserta. prop
 11 terea quae prius deserta fuerat. de qua in salmo dicitur.
 11 Vox dñi concutientis desertū & commouebit dñs desertū
 11 eader. Vox dñi preparantis ceruos. Et reuelabit conden
 11 sata siluarum. mutabitur in rerū omnium abundantia. &
 11 pugnantibus ceruis de uniuersis saltib; nationū. bestiae
 11 quae prius possederant expellentur. ut impleatur illud
 11 quod in hoc eodem propheta dicitur; labane fiet flus qui n̄ parit.
 11 erumpe & clama que non parturis. qm̄ ^{sum} plures filii desery
 11 tece magis quam eius quae ^{h̄c erat prius sitiens. siue in uia non} habet uirum. & abens uirtutes
 11 coquos. Et dñs non ingredietur p̄ eā. quae nunc flore
 11 bit ut lilium. siue ut significantiū & pressit aquila
 11 קאלֵי כּוֹסֵי. quae in nos tu mentem rosam. & nec
 11 dum folis dilectis possumus dicere. florebit autē. ut cū
 11 a apostolo p̄nuntiā; xpi bonus odor sumus in omni loco; &
 11 illud cantici canticorū; flores uisusunt in terra. mandra
 11 goriae dederunt odorem suū; quodq; in lxxx ponitur. eade
 11 ul tabunt deserta iordanis. in hebraeo quidem non habetur;
 11 sed possumus dicere; iohannes in iordane flu uio. paeni
 11 tentiae baptis m̄ demonstrauit. quod dñs suo laua chro
 11 signauit aq; firmavit; Et quia desolitudine figuratiter
 11 dicitur quae refertur ced gentes in qua fuit iohannes.
 11 consequenter iungipotest iordane. Et p̄ desertum
 11 gentiū ueniamus ced baptismū saluatoris; quodq; sequi
 11 tur. gloria libani data ē ei. & decor carmeli. Et SARON.

iuxta priorem ex plerone habemus accipere. in
quadiximus libanū tēplū siue hierusalē inuellegi dicente.
„SAC CHARIA CEPERIT LIBANIE PORTAS TUAS. Et ezechiel aquila
„magnarū alcerū plena unguib; quae habet ductum
„intrecendi in libanū. Et carmelū. priorem significare populū.
de quo supradictū ē. Et erit desertum in chaerwel. Et
„cherwel in saltū reputabitur. Et saron. eandem habere
„intellegentiā. scriptura dicente. Factus ē saron sic deser-
„tum; omnis igitur candor cultus dī. & circumcisionis scientia. &
loca uberrima adq; campestria. quae appellantur saron pro
quib; symmachus interpretatus ē campos. dabuntur deserta
quondam ecclesiae. & habitatores illius uidebunt gloriā dñi. et
„decorē siue altitudinē dñi. Confortatem manus dissolutas.
„& genua debilia roboratū. dicite pusillanimis siue meticu-
„losis. nolite timere. ecedit n̄r ultionem adducta retributio
„nis. dī ipse ueniet. Et saluabit uos. siue ut lxx. transtu-
„lerit nos. tunc aperientur oculi caecorū. & aures surdorum
„p̄cietur uel audient. tunc sicut ceruus eleudus. &
„aperta erit lingua motorū; quia disruptae sunt in deserto ce-
„quae. Et torrentes in solitudine. Et quae erat arida. in frag-
„nū siue paludes. & sitiens in fontes aquarū. in cubilib; in quibus
„prius dracones habitabant. oritur uiron calami & iunci; pro quo
„lxx. transtulerit; erit tibi laetitia. ueni u. Et caulae gregū.
„Et erit inquit ibi semita & uia. siue uia munda. Et uia scā uoca-
„bitur. non transibit per eam pollutus. Et haec erit uobis directā
„uia. Ita ut stulti non errēt per eam. uel ut lxx. transt-
„tulerunt neq; erit ibi uia. immunda; qui autem dispersi s̄
„non errabunt. non erit inquit ibi leo. & malae bestiae non as-
„cendit p̄ eam. nec inuenietur ibi. sed combu habebunt p̄ eam
„qui libere cōfuerint. Et redenti ad dñō. conuertentur &
„uenient in sion. cū laude. & laetitia sempiterna sup caput
„eorū. gaudium & laetitia obtinebunt. fugi & dolor & gemitus.
Ut utraq; editionē miscuimus. ne in proponendis singulis libro-
rum magnitudo tendatur. quae icem modum breuitatis.

Ali. scilicet.

.. excedit; apostolis de quib; supra dictu e. ipsi uidebunt gloria
 .. dni & decorem di ni. Praecipitur. ut confortent manus
 in gentib; dissolutas. & genua debilice roborent. ut qui
 prius manib; dissolutis opus di fecere n̄ poterant. etiam
 deo habebeant dexterce. extendent ece ad bona opera. &
 qui dudum inter idolice diuersis errorib; claudicabant.
 firmo sup ueritate incedent gredu. Et pusillc enim os
 siue formi dolosus. fide dni confirmantes. facient n̄ timere.
 uniusq; di m&us. uniuersi erroris expellat timores. causa
 autem est securitatis adq; conscientiae. quia uenturus
 e xps. cui pater dedit omne iudiciu. et reddet unicuiq;
 secundu opera sua; ipse ueniet & saluabit uos. quib; dicit.
 nolite timere; siue nos. ut seclutem cu credentib; aposto
 lis dicentibus esse commune. Tunc aperientur oculi cae
 coru. & cures surdoru patebunt; tunc salu & siccer uis
 claudus. et aperta erit lingua mutorum; quod quam
 qucem signoru magnitudine completu sit. quendo dn̄s lo
 quebatur discipulis iohannis qui ad eum missi fuerant.
 .. Euntet renuntiate iohanni quece audistis & uidistis. ecce
 .. ei uident. & claudu combulant. lo prosimundantur. surdi audi
 .. unt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. tam
 cotidie & pl&ur in gentib; quando qui prius caeci erant. &
 in ligna & lapides in pingebant. ueritatis lum̄ aspiciunt. Et
 qui scripturaru uerbec. surdis aurib; audire n̄ poterant. nunc
 cecidi precepta laetant. quando qui prius claudierant. &
 recta uia n̄ tenebant. scilicet siccer ui. imitantes doctores
 suos. et aperta erit lingua mutoru. quoru satanas ora con
 cluserat. ne possent unu dn̄m confiteri; idcirco cecū aperi
 entur oculi. cures audient. salient claudu. & aperta erit
 lingua mutoru. quia scissae sunt siue eruperunt in deser
 to quondam ecclesiae aque baptismi seduatoris. et tor
 renter ac rui insolitudinem. diuersae scilicet gratiae
 spirituales. & quae erat arida. in stagnu paludesq; conuer
 sa est. ut n̄ solu careret ardore siccitatis. sed nauigabilis esset

& irrigue. & herber & fontes plurimos quos ceruus desi-
ret. quos quibibent. potest benedicere dno; iuxta illud quod
scriptum est; benedicite dno de fontibus; isrl; Incubilib; conimarū
gentiliū. in quib; dracones prius habitabant. erunt calami
et iuncus. quib; scribatur fides dñi. Et in quib; fessio prius
membra requiescant; siue erit lactia cecurum. Et caula
gregum; ut cedant colub; et humili lice relinquer
" ter. cedat ad se festinabit. pos sunt qd psalmus sic dicit; dñs par
" tate & nihil mihi de est. in loco pccatorū ibi me collocavit.
" sup aquas sefectionis educauit me; ibi est sentia. & uia
" mundis sima. que scia uocabitur. & que dicit ipsa de se ego
" sum. p quā qui pollutus ē. transire non potest; unde
" & in psalmo dicitur; Beati in macula in uia; et hęc uia
" est nobis idē. dñs nosc; tē tē tē. & plena adq; campes
" tēs. ut nullum habeat errorem. & stulti adq; ue cor des
" p eā ingredi uoleant. quib; in puer bus loquitur sapi
" entia; Siquis ē par uulnus ueniat ad me. & in sipidibus
" locutus ē. uenite & comedite panem meū. & bibite uinum
" qd misit uobis; Relinquitte infantia & ambulante p uas pru
" dentie; Stulticia enī mundi elegit dñs; quorū stultorū pñ
" cept loquitur in psalmo; Oritur in insipiditā meā;
" " Et stultitā dī sapiētius ē hominib; unde septua ginte
" trans tulerunt; & qui dispsi fuerant a societate dñi.
" sepeccati ne quaquā errabunt. sequitur; non erit tibi leo.
" aduersarius noster diabolus. Qui circum rugiens quo
" modo ouile dñi possit intrare. & male bestia se satel
" lites eius non ascendit p eā; neq; enī uestigium colub
" in petra inueniri potest; ambulabunt autē p eā quilibet
" a fuerit de uinculis pccatorū. & redempti sanguine salua
" tōis. & legent penitentia. & uidebunt in sion de qua sepius
" diximus. accessit ad sion montem. & ciuitas dī uniu
" uersa hierusale cælestis. nemo ex iudaico aureā que tra
" ditur sion. et gōm mātē hierusale. que iuxta p phenā
" decubatur in adernof cine ser dissoluta ē; estq; letitia

"semper & na laudantur dnm sup caput eorum. ut post qua saeculu
 " uerit. possint cu apostolo & pphete dicere; cur su con su
 " meum. fide ser uau. de cetero repositae mihi coronae uitae;
 " Et dñe ut scuto bone uoluntatis tue coronas uos; tunc suc
 ce de te gaudio adq; letitia fugiet dolor & gemitus. quan
 do ueniet & sion quieruat; quae omnia nos iuxta aposto
 lum pcculu in pñ mosca uatoris in te pte uenit aduentu;
 iudei autē & nos in iudaicantes. ad secundu referunt unius
 occa sione ueritacu. conuer tatur & uidebit in sion culau
 de hor tparu. sanguine cuncta uq; gdrat uer uita. & uxor
 pulchritudine desiderat;

FINIS LIB X

INC LIB XI FELICITER XPE ADIUTA ME ADIUT;

DIFFICILE uimmo impossibile ē placere omnib; nec teen
 tee uulatum quentia sententiaru diuersitas ē;
 In ex pccatione duodecim prophetaru. longior quib; decem ui
 susu quae oportuit. Et ob haec cetera incom menter molis
 decem helis breuitati studui. praeter ultimam ^{et pccatione ultimam} uisionem.
 In quib; me necesse fuit p obscuritatis magnitudine sermone
 tendere. praecipue que in ex pccatione septē & sexaginta
 duaru. Et unius ebdomadarum; In quib; differendis. quid atri
 canus temporu scriptor. quid origenes. & caesariensis
 eusebius. clemens quoq; alexandrinae ecclesiae presby
 ter. et apollinaris laudicenus. hippolytusque. et ihebrer.
 Et aet tullianus sen serint. breuiter conprehendi. lecto
 ris arbitrio derelinquens. quid de plurib; eligeret; Itaq;
 quod nos uere cuncta fecimus iudicandi. et eorum honore
 qui lecturi erent. quib; decem forte non placeat. qui non an
 ti quoru opinionem. sed nostram sententiam scire deside
 rant; quib; facilis responsio ē. noluisse me sic unum re
 cipere. ut uiderer alios condemnare; Et certe si teenti
 Et tam eruditi uiri. facti diosis lectoribus displicent.
 quid de me facturi erent. qui pro tenuitate in gemoli. in ui
 dorum morsibus pccato; Sin autem sup praedictos uiros.